

**2021-11-18**

**Till Svensk Dagligvaruhandel**

**att: Karin Brynell**

**Filip Ekander**

## **Ge konsumenterna möjlighet att välja mer hållbart nötkött**

Undertecknande organisationer vill inledningsvis uttrycka sin uppskattning över Svensk Dagligvaruhandels stöd för att behålla det svenska beteskravet för kor. Beteskravet är ett starkt mervärde för hela den svenska livsmedelsproduktionen och nödvändigt för att djurskyddslagens krav på naturligt beteende ska uppfyllas.

Kunskapen om de positiva effekterna av betande djur har fått allt mer uppmärksamhet. Betande djur bidrar till att bevara och öka den biologiska mångfalden, speciellt gäller detta naturbetesmarker. Senare forskning tyder även på att själva betet har potential att öka kolinlagringen. Det är något som kan bidra till att minska jordbrukets klimatbelastning. I Sverige finns ett par tydliga märkningar som guidar konsument och handel att välja kött och mejeriprodukter från djur som betat och fått utlopp för sina naturliga beteenden. Dessa behöver lyftas, exponeras och marknadsföras betydligt mycket mer till konsument än idag, så att det blir lättare att hitta och välja rätt.

KRAV-märkningen kom redan 1985 och samlar idag över 4000 svenska lantbrukare. Märkningen ställer krav på en längre betessäsong för nötkreatur än vad svensk lagstiftning borgar för, dessutom gäller den samtliga nötkreatur även de av hankön. Det dagliga betesintaget för ungtjurar ska under betesperioden vara minst 50 procent av grovfoderintaget och tjurar ska gå bete såvida de inte är anmälda till slakt och ska slaktas innan 15 juni (Götaland) eller 1 juli (Svealand och Norrland). På 91 % av alla KRAV-gårdar med idisslare brukas även naturbetesmarker, utöver andra beten, och på vintern ges endast ekologiskt foder, varav en stor andel odlat på den egna gården och en stor andel grovfoder.

Svenskt Sigill införde 2007 en certifiering för Naturbeteskött, som säkerställer att köttet konsumenten köper kommer från djur som betat naturbetesmarker och därmed bidrar till viktiga hållbarhetsvärden. Tyvärr är än så länge få djur certifierade men det finns potential sett till andelen naturbetesmarker i Sverige.

Förutom de viktiga effekterna på biologisk mångfald och möjlig kolinlagring bidrar bete till fler viktiga hållbarhetskriterier. Djurvälstånd får idag anses vara en självklar del av hållbarhetsbegreppet. Djurskyddslagen från 2019 har tydliggjort att djuren ska ha rätt att utöva naturligt beteende som djuret är starkt motiverat för. Många studier visar att nötkreatur är starkt motiverade för att beta och att bete främjar såväl djurens hälsa som välbefinnande. Utevistelse är en viktig aspekt för konsumenten som köper animaliska

livsmedel. Enligt en YouGov-undersökning 2021 var detta viktigt eller mycket viktigt för 82 % av de tillfrågade.

Den svenska nötköttsproduktionen är mycket diversifierad och de svenskmärkta produkterna kommer från mycket olika djurhållningssystem. Till exempel är skillnaderna mellan en utslagen mjölkko, en ungtjur eller en stut av kötttras stora gällande hur djuren hållits under sin livstid. Den svenska djurskyddslagstiftningen undantar tjuvar från beteskravet, vilket innebär att ca 25 procent av svenskt nötkött kommer från djur som inte har fått vistats på bete. Detta syns idag inte på förpackningen och det är därför svårt för konsumenten att göra ett aktivt val för att välja produkter från djur som möter den djurskyddsstandard som många svenska konsumenter förväntar sig då de köper svenskt kött. Enligt den tidigare nämnda YouGov-undersökningen önskar 64 % av konsumenterna en tydligare märkning som exempelvis visar om djuren vistats ute. Det finns exempel på andra produkter där det är tydligt hur djuren har hållits. Det tydligaste är äggproduktionen, där märkningen tydligt visar om hönan levt i bur, frigående eller med tillgång till utevistelse. WWFs Köttguide särskiljer idag svenskt nötkött i två kategorier: djur som fått beta och djur som inte fått beta, där den sistnämnda får en sämre bedömning på djurvälstånd.

En annan viktig aspekt gällande svenskt konventionellt nötkött är att detta i dagsläget inte har säkerställt sina mervärden genom certifiering. Sedan 2010 omfattas i stort sett hela den svenska grisköttproduktionen av IP Gris Grund. Det innebär kontroll av efterlevnaden av svensk lagstiftning för djurskydd, livsmedelsäkerhet och branschöverenskommelser. Det finns en IP standard Grund, för nötkött, men ingen anslutning.

Utifrån ovanstående underlag anser vi att det finns starka skäl för att ge konsumenterna utökade möjligheter till hållbara val genom:

- att **Svensk Dagligvaruhandel i en branschöverenskommelse, för det kött som idag inte är KRAV-märkt eller certifierat som Naturbeteskött, inför krav på att ange om nötköttet kommer från djur som fått gå på bete eller inte.**
- att **Svensk Dagligvaruhandel initierar ett gemensamt arbete bland samtliga av sina medlemmar för att lyfta och öka försäljningen av de certifieringar som redan finns (KRAV och Sigill Naturbete) för att främja en mer betesbaserad köttproduktion.**
- att **Svensk Dagligvaruhandel är beredda att kräva av sina leverantörer att man sorterar i slakten för att uppnå ovan nämnda krav.**
- att **ställa krav på någon av ovanstående certifieringar vid försäljning av svenskt nötkött för att säkerställa för konsumenten viktiga svenska mervärden kring djurskydd, miljö och livsmedelsäkerhet.**

Gunnela Ståhle  
Vi Konsumenter

Anna Richert och Jenny Jewert,  
Världsnaturfonden, WWF

Roger Pettersson  
World Animal Protection, Sverige

Åsa Hagelstedt  
Djurskyddet Sverige

Maria Lönn  
Svenska djurskyddsföreningen

-

-